

Samen opleiden ¹

in Opleidingschool Zutphen

Opleidingschool Zutphen (OZ) bestaat uit: Baudartius College, Eligant Lyceum, Isendoorn College, Kompaan College, Het Stedelijk, Vrijeschool Zutphen, Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) en de Radboud Docentenacademie (RDA). Deze nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar. Jaargang 2 | nr. 1 | november 2019

1 We zijn al een aantal weken onderweg in een mooi nieuw schooljaar. In september zijn er meer dan 60 studenten in Zutphen gestart. Onze scholen bruisen van energie en samen gaan we ook dit jaar weer veel van en met elkaar leren. We hebben veel ambities. Eén daarvan is dat **werkplekbegeleiders** steeds meer **werkplekopleiders** worden. Zij spelen een belangrijke rol in het samen opleiden. We zijn dan ook heel trots dat er weer heel veel collega's studenten gaan begeleiden en opleiden. In deze nieuwsbrief lees je over nieuwe ontwikkelingen binnen onze opleidingschool en deelt een aantal studenten hun ervaringen over hun stage tot nu toe.

2 Dit schooljaar is **het leercafé** niet alleen voor studenten van de Radboud Docenten Academie, maar ook voor WPL3 studenten van de HAN (vierdejaars zelfstandige studenten). Net als vorig jaar komen de studenten met eigen vragen die behandeld worden tijdens het leercafé. Verschillende



expertise vanuit de scholen leveren weer een bijdrage. Yvonne Bakker deelt op pagina 2 haar ervaring over onder andere het leercafé. Wanneer jij het leercafé een keer wilt bijwonen of je wilt een bijdrage leveren, neem dan contact op met je schoolopleider of stuur een mail naar: opleidingschoolzutphen@gmail.com.

3 Je bent van harte welkom op de **professionaliseringsmiddag voor werkplekbegeleiders** op 12 november. Het programma,



met de workshops waaruit je kunt kiezen, vind je op pagina 3. We sluiten weer informeel af met een gezamenlijke maaltijd. Meld je gauw aan, we zien je graag!

4 **Onderzoek** zien wij als middel om persoonlijke ontwikkeling samen te laten gaan met de schoolontwikkeling. Het is een perfect middel om de scholen met elkaar te verbinden en om samen te leren. Björn Wouters, onze coördinator onderzoek vertelt over het onderzoek binnen onze opleidingschool. **Ben jij een werkplekbegeleider van een zelfstandige student?** Neem deel aan de training voor onderzoeksbegeleiding! Lees verder op pagina 4!



5 Met de nieuwe leerwerktaak **Innovatief omgevingsgericht leren** gaan de derdejaars studenten van de HAN aan de slag om de leeromgeving buiten de school in hun onderwijs te betrekken. Doel is om een ontwerp te maken waarbij de student en de leerlingen betekenisvol onderwijs ervaren. Zineb Moujahid vertelt op pagina 5 hoe zij de leerwerktaak gaat inzetten in haar onderwijs.

6 Jessica de Kat, vierdejaars student beeldende vorming van ArteZ koos bewust voor **een stage als aankomend docent op een vernieuwende school**, omdat zij op zoek was naar uitdaging en veel verantwoordelijkheid. Op pagina 6 vertelt ze over het Eligant Lyceum en hoe ze samen met het team nieuw onderwijs ontwikkelt en uitvoert.



Wil jij meedenken over samen opleiden? Heb je tips of wil je een leuke succeservaring delen?

Mail ons via opleidingschoolzutphen@gmail.com

Yvonne Bakker, vierdejaars student wiskunde (HAN ILS)

“Het is fijn om met elkaar te sparren over dezelfde dingen waar je de eerste weken tegenaan loopt”

In dit interview vertelt Yvonne hoe zij haar drie verschillende stagejaren binnen aspirant opleidingsschool Zutphen heeft ervaren.

Waarom koos jij voor het beroep leraar en waarom voor het vak wiskunde?

Ik vond wiskunde altijd al leuk en ik was en ben er goed in. Ook vind ik het fijn om mensen te helpen. Klasgenoten of vriendinnen die moeite hadden met wiskunde hielp ik graag. Ik ben ook al heel lang atletiektrainster van kinderen van 6 tot 12 en heb ik ervaren dat ik het echt leuk vind om mensen iets te leren.

Hoe kwam je op opleidingsschool Zutphen terecht?

Bureau Extern plaatst je als student; daar heb je niet veel over te zeggen. Ik was er overigens wel heel blij mee: dit is mijn derde stage in Zutphen. In het tweede jaar van de HAN liep ik stage op Het Stedelijk (locatie Wijnhofstraat), het derde jaar bij de Vrijeschool en nu als vierdejaars student weer op de locatie Wijnhofstraat, alleen heet de school nu Kompaan College. In het tweede jaar bezocht ik met de leerwerktaak Carrousel ook het Isendoorn College. Het is prettig om ervaring op te doen op verschillende scholen. Ik weet hierdoor beter wat ik wel en niet wil.

Ik vind het op het Kompaan College heel prettig. Ik kan bij iedereen terecht; mijn wpb'er, andere collega's uit de sectie en bij teamleiders. Ik ben aangenomen als zelfstandige student. Dat betekent dat ik ingeroosterd ben op de uren van mijn werkplekbegeleider. Ik geef haar lessen, maar kan dus op haar terugvallen; voor mij een goed gevoel. Op dit moment heb ik moeite met een derde klas. Deze pakken we nu samen aan. Ik word echt gezien als nieuwe collega en ben daarom ook bij de bijeenkomsten van nieuwe collega's. Het is fijn om met elkaar te sparren over dezelfde dingen waar je de eerste weken tegen aan loopt. Dit zijn collega's die andere vakken geven, maar wel dezelfde leerlingen als ik voor zich hebben.

Merk je verschil met twee jaar geleden?

De school is erg gegroeid. De leerlingen uit de eerste klas zitten nu ook op deze locatie waardoor roosters en pauzetijden zijn veranderd. De opleidingsschool heeft nu onderwijskunde in Zutphen. Dat was er twee jaar geleden nog niet. Voor mijn onderzoek heb ik een onderzoeksbegeleider en is er een leercafé, ook allebei nieuw ten opzichte van twee jaar geleden. Positieve ontwikkelingen vind ik.

Wat vind je van het leercafé?

Gezellig! Het is heel fijn om met medestudenten te praten over dingen waar we tegen aan lopen, zowel



op de opleiding als op de scholen. Op de opleiding hebben we ook wel intervisie, maar dan zit je met studiegenoten bij elkaar van hetzelfde vak. In het leercafé zijn we met studenten van veel verschillende vakken. Ook vind ik het goed dat de volgende leercafés worden ingevuld met wat wij de eerste keer hebben aangedragen. Het wordt wel druk, want we verzamelden een bord vol met thema's.

Ken je onze Zutphense thema's: Creatief denken en handelen in het onderwijs en Innovatief omgevingsgericht leren?

Jazeker. Hier hebben we het in het leercafé ook over gehad. Ik ga mijn onderzoek ook aan deze thema's koppelen. Ik koos voor praktijk realistisch leren. In de sectie wiskunde is daar behoefte aan en ik wil er zelf ook graag mee aan de slag. Leerlingen vragen continu: “Waarom moet ik dit doen?” en “Heb ik dit later nodig”? Ik ga een lessenserie ontwerpen, waarmee de leerlingen antwoord krijgen op deze vragen. Dat wordt ongetwijfeld een creatief proces met hopelijk een serie lessen waarmee de relevantie van het vak wiskunde voor de leerlingen duidelijker wordt.

Heb je nog tips voor ons?

De eerste weken als zelfstandige student was het chaotisch, veel dingen waren niet geregeld: roosters, sleutel en dergelijke. Het is prettig dat jullie dat beter op orde krijgen. Ook is het goed dat als de opleidingsschool een leerwerktaak geeft, er na de uitleg wel op gestuurd blijft worden. Anders wordt het niet serieus genoeg genomen. Verder heb ik het prima naar mijn zin in Zutphen.

Professionaliseringsmiddag voor werkplekbegeleiders (wpb'ers)

Datum: dinsdag 12 november 2019

Locatie: Isendoorn College, Lage Weide 3

Aanvang: 16.00 (inloop 15.45 uur)

Om 18.30 uur sluiten we informeel af met een eenvoudige maaltijd

Ook dit jaar bieden we weer vier professionaliseringsmiddagen aan voor alle werkplekbegeleiders. We organiseren verschillende workshops die voortkomen uit ideeën die vorig jaar na afloop van de bijeenkomsten zijn aangedragen. Na een korte plenaire start zijn er twee workshoprondes. Bij voldoende aanmeldingen worden alle workshops zowel in de eerste als in de tweede ronde gegeven.

Workshop 1: Werkplekieren 1

Deze workshop gaat over de oriëntatie op het beroep van leraar. Wat betekent dat voor jou als opleider van eerstejaars studenten? Deze workshop is voor werkplekbegeleiders die de bijeenkomst van 30 oktober hebben gemist. Zij worden geacht hier bij aanwezig te zijn.

Workshop 2: Beoordeling en ontwikkeling

Het beoordelen van studenten blijft een lastige taak. In hoeverre laat een student de benodigde kwaliteiten zien in een bepaalde fase van zijn opleiding? In deze workshop gaan we aan de slag met hoe je in een woordrapport goed de ontwikkeling van een student kunt weergeven.

Indien mogelijk: neem een beoordeling van een huidige of eerdere student mee.

(N.B. deze workshop gaat niet over de nieuwe beoordelingssystematiek)

Workshop 3: Onderzoek naar werkplekieren

Aan de hand van een wetenschappelijk artikel gaan we met elkaar in gesprek om te onderzoeken hoe je deze theorie kunt inzetten in de begeleiding en opleiding van jouw student.

We bespreken het artikel 'Ontwikkeling van professionele identiteit' door Marieke Pillen, Paulien Meijer en Douwe Beijaard (zie bijlage).

Workshop 4: Van begeleiden naar opleiden

Hoe ver ben jij in het opleiden van studenten? Als opleidingsschool wordt er van ons verwacht dat wij naast het begeleiden studenten ook opleiden. Weet jij precies wat dit inhoudt en wat het voor jou betekent om onderdeel te zijn van de opleiding?

Maak je keuze en vul het formsformulier: de link ontvang je via de mail of stuur een mail naar opleidingsschoolzutphen@gmail.com. Stuur je een mail, geef dan twee keuzes aan per workshopronde. Vermeld duidelijk je naam voor het certificaat dat je na afloop ontvangt! Laat ons ook weten of je mee zult eten bij de informele afsluiting.

Opleidingsschool Zutphen biedt dit schooljaar vier professionaliseringsbijeenkomsten voor wpb'ers aan. We verzoeken iedereen die WPB'er is om tenminste twee van de vier bijeenkomsten bij te wonen.

Onderzoek binnen de Opleidingsschool

Na de zomervakantie is de ontwikkelgroep onderzoek met hernieuwde energie en veel enthousiasme aan de slag gegaan met het thema onderzoek in de school. Inmiddels zijn alle scholen binnen de Opleidingsschool Zutphen vertegenwoordigd binnen de ontwikkelgroep. Dit betekent concreet dat we alle ontwikkelingen rondom onderzoek breed binnen de Opleidingsschool kunnen delen, waarmee we verdere uitwisseling willen stimuleren. Waar we onder andere mee bezig zijn:

- we maken het onderzoek kenbaar dat al binnen de scholen plaatsvindt;
- we ontwikkelen verschillende producten die deze onderzoeken zichtbaar maken;
- we zijn bezig met het inventariseren van schoolontwikkelingen waarbij onderzoek direct ondersteunend kan zijn;
- we willen helder maken welke verschillende vormen onderzoek in de school kan aannemen en wat het kan opleveren;
- we werken aan de inrichting van een begeleidingsstructuur voor onderzoek in de school;
- we verkennen samen met studenten die tijdens hun stage onderzoek doen of *creatief denken en handelen* of *innovatief omgevingsgericht leren* gekoppeld kan worden aan hun eigen onderzoeksvraag.



Bij dit alles hebben we jullie input hard nodig. Laat het ons daarom weten als je ideeën hebt rondom de hiervoor genoemde punten of als je zelf een onderzoek doet of gaat doen. Jullie horen in ieder geval van ons!

Namens de ontwikkelgroep onderzoek,
Björn Wouters, coördinator onderzoek

TIP

Een jaar lang gratis toegang tot de wetenschappelijke database EBSCO Education Source? Meld je nu aan voor de pilot via www.voordeleraar.nl

Training voor onderzoeksbegeleiders

Ook dit schooljaar biedt Opleidingsschool Zutphen een training aan voor onderzoeksbegeleiders. Als opleidingsschool Zutphen verwachten we van studenten dat zij hun onderzoek doen op de Zutphense scholen, waarbij persoonlijke- en schoolontwikkeling samen gaan. De werkplekbegeleiders van studenten in de afstudeerfase krijgen hierdoor een steeds belangrijkere rol, omdat zij de studenten hierin begeleiden. In deze training leer je met welke middelen en strategieën je deze begeleiding vorm kan geven en word je gecertificeerd om onderzoek binnen je school te begeleiden.



Ook als je zelf antwoorden zoekt op vragen over je eigen lespraktijk en/of schoolontwikkeling, kan deze training je helpen. In de training komen verschillende onderzoeksmethodes aan bod, worden de eisen vanuit de opleidingen besproken en oefen je het geleerde samen met je medecursisten aan de hand van praktijksituaties of casussen.

Voor wie? De training onderzoeksbegeleiding is bedoeld voor docenten en begeleiders in het voortgezet onderwijs. De training bestaat uit 6 dagdelen en wordt gegeven door de HAN. Bij voldoende aanmeldingen vindt de cursus in Zutphen of Doetinchem plaats. Er is plek voor maximaal 16 collega's en vol = vol.

Wanneer? De data worden vastgesteld, nadat de 16 deelnemers bekend zijn. De cursus start na de kerstvakantie.

Meer informatie of geïnteresseerd? Mail naar: opleidingsschoolzutphen@gmail.com

Zineb Moujahid, derdejaars student, economie (HAN ILS)

“Ik vind het belangrijk dat leerlingen weten waarom ze iets leren”



Zineb loopt stage op het het Isendoorn College en vertelt over de leerwerktaak Innovatief omgevingsgericht leren. Ze vindt het belangrijk dat leerlingen buiten school betekenis vinden voor haar vak economie.

Zoals ik het zie, moeten leerlingen alle stof kennen voor het examen, maar vaak zien ze niet in waarom iets belangrijk is of waarom ze bepaalde dingen moeten leren. Ik denk dat de leerwerktaak Innovatief omgevingsgericht leren hierbij kan helpen. De taak stimuleert je om een opdracht te geven waarbij de leerlingen buiten de school ervaren waarom ze iets moeten leren. Zo ontwierp ik samen met mijn studiegenoot een lessenserie voor economie, waarbij de leerlingen in groepjes naar winkels gaan in de stad. Door producten te vergelijken die in de uitverkoop zijn, met verschillende kortingpercentages, leren ze waarom procenten uitrekenen heel nuttig is. Ik hoop dat ze dan terug komen en zeggen: “Oh, daarom leren we hoe we procenten moeten uitrekenen”.

Een tweede opdracht is dat de leerlingen geld mee krijgen om bewust boodschappen te doen.

In de klas gaan we daarna kijken waar een consument

naar kijkt. We denken dat de meeste consumenten naar de prijs zullen kijken, maar hopen dat een aantal bewust naar keurmerken kijkt. Hoe dan ook: we willen de leerlingen eerst het koopgedrag laten ervaren, voordat we in de les behandelen waarom keurmerken belangrijk zijn.

Stage volgend schooljaar

Volgend jaar, als ik echt zelfstandig voor de klas sta focus ik eerst op een goede relatie met de leerlingen. Ik wil een goede klik hebben met de klas, zodat er een positief leerklimaat ontstaat waarin veilig geleerd kan worden. Heel lang op de stoel zitten in het lokaal, is niet wat leerlingen willen; zou ik ook niet willen. Daarom wil ik graag hun belevingswereld in mijn lessen betrekken. Ik ben nu nog niet veel ouder dan zij, dus daar kan ik nu nog mooi van profiteren. Ik wil de leerlingen laten leren door ze dingen te laten ervaren door te doen, ook buiten de school. Ik denk dat dit meer effect heeft. Ik wil mij daarom verder ontwikkelen op dit gebied, met name door het te doen!

Tips en tops van Zenib

Tips: als student is het fijn als je niet erg afhankelijk bent van andere docenten. Het zou fijn zijn als je zelf kan printen, het lokaal kunt open maken en misschien is een gastaccount een idee.

Als student krijg je verschillende tips van werkplekbegeleiders, iedereen heeft een eigen idee wat het beste is. Als tip voor andere studenten: probeer naar aanleiding van de feedback die je krijgt theorie erbij te zoeken. De theorie is objectief en helpt je om te onderzoeken wat jij vindt dat voor jou van toepassing is. Dit kan je dan weer bespreken met je werkplekbegeleider.

Tops: ik vind dat de scholen in Zutphen een klik met elkaar hebben, veel is goed op elkaar afgestemd. Ik merk dat we meer aandacht krijgen, onder andere door de leerwerktaak. Jullie geven daarmee aan waar jullie voor staan. Het geeft mij een goed gevoel om ook ooit als startende docent in Zutphen les te mogen geven.

OPROEP

De leerwerktaak Innovatief omgevingsgericht leren is door opleidingsschool Zutphen ontworpen voor studenten van WPL2b (3e jaars). Het daagt studenten uit om tijdens hun stage ervaring op te doen in het ontwerpen en uitvoeren van (voor hen) vernieuwend, betekenisvol onderwijs, waarin de wereld buiten de school wordt gebruikt. Hiermee leren ze ook om de relevantie van hun vak aan te tonen.

Heb jij als docent goede lesvoorbeelden waarbij je de omgeving buiten de school gebruikt in je onderwijs? Mail dit dan s.v.p. naar opleidingsschoolzutphen@gmail.com. Zo leren we van en met elkaar!

Jessica de Kat, vierdejaars student Beeldende vorming (Artez)

“Ik wil zelfstandig zijn en mijzelf uitdagen. Op het Eligant krijg ik veel ruimte om dit waar te maken”

Via Joske van Zomeren, docent op Artéz én docent op het Eligant Lyceum kwam Jessica terecht op deze nieuwe school. Op Artéz mag je kiezen of je de eindstage op school doet of ergens anders. Toen Jessica hoorde over de nieuwe ideeën in het onderwijs waar het Eligant voor staat, werd ze meteen enthousiast.

Hoe ziet de start van jouw dag eruit?

Op het Eligant beginnen we elke dag met alle collega's van 08.10 tot 08.25 uur; de 'dagstart met het team'. We delen succeservaringen met elkaar, we vertellen hoe we ons voelen en bespreken dingen die er spelen, zoals bijvoorbeeld hoe het met bepaalde leerlingen gaat of hoe je de week wilt afsluiten. Het is fijn om zo op te starten, want zo leer je het team goed kennen. Als stagiair werd ik meteen opgenomen in het team, dat is erg prettig. Na de 'dagstart met het team' is er de 'dagstart met de klas' met de coach. Tijdens deze start bespreek je als coach verschillende onderwerpen: *gaat het goed met de planner?*, *hoe gaat het met de maatwerkuren?* Ook zijn er van 08.25 tot 08.45 uur individuele coachgesprekken. Er is dus veel aandacht voor de leerling. Zelf ben ik ook coach en heb ik een aantal leerlingen onder mijn hoede.

Een hele nieuwe school, met nieuwe ideeën, wat betekent dit voor jou?

In mijn vorige stages miste ik de uitdaging en kreeg ik weinig verantwoordelijkheid. Hier mag ik heel zelfstandig werken en uitdagingen zijn er genoeg. Er is voor mij heel veel mogelijk. Zo ontwikkel ik samen met Joske lesmateriaal, maar ook zelfstandig. Ik heb onlangs een lessenserie over portretten ontworpen, die Joske ook in de andere klassen geeft. Hierdoor voel ik mij echt een lid van het team.

Wat zijn jouw doelen voor dit jaar?

Ik heb heel veel doelen! De belangrijkste zijn verantwoordelijkheid en zelfstandigheid, maar ook persoonlijk contact, lesopbouw: met name de afsluiting van de les, mijn grenzen leren stellen en werken aan mijn vakvisie: wat wil ik de leerlingen meegeven. Genoeg punten om mij verder in te ontwikkelen dit jaar!



Jessica met haar klas aan het ontbijt ter afsluiting van de eerste periode voor de herfstvakantie.

Ken je onze Zutphense thema's: Creatief denken en handelen in het onderwijs en Innovatief omgevingsgericht leren?

We hebben er wel al over gesproken, maar nog niet heel veel. Ik ga wel een ontwerponderzoek doen over hoe ik leerlingen kan stimuleren in creatief denken. Hiervoor wil ik concreet een model voor gaan maken. Hoe dat vorm krijgt weet ik nog niet, maar de thema's sluiten mooi aan bij mijn vak.

Heb je nog tips en/of tips voor de opleidingsschool?

Een goede begeleider is echt een must, iemand die rekening houdt met wat jij als student nodig hebt en probeert het beste uit jou te halen. Joske is een goed voorbeeld. Ze begeleidt mij niet alleen, maar helpt ook met het geven van bronnen. Ook voor mijn stageplan zorgt ze dat wat ik doe onderbouw, dus dat ik niet zo maar iets doe.

Als tip zou ik willen meegeven om iets meer duidelijkheid te geven over *Creatief denken en handelen* en *Innovatief omgevingsgericht leren*. Wat kan je daar als student mee doen?

Wil jij zelf nog iets toevoegen?

Waar ik echt blij van word is dat de leerlingen die ik nu les geef heel enthousiast en gemotiveerd zijn. Misschien heeft dit met het niveau te maken of met de visie van het Eligant, maar ik ervaar dat ze echt willen leren. Ze vragen veel en zoeken echt de verdieping op. Dit zorgt ervoor dat ik met veel plezier lesgeef!

CONTACT

Projectleider Instituutsopleiders

Annelies Classen: opleidingsschoolzutphen@gmail.com of a.classen@kompaancolleg.nl
Erik Blankesteyn: e.blankesteyn@docentenacademie.ru.nl
Theo van Zon: theo.vanzon@han.nl, Saskia Noordewier: saskia.noordewier@han.nl

Schoolopleiders

Baudartius College
Isendoorn College
Het Stedelijk
Kompaan College
Eligant Lyceum
Vrijeschool Zutphen

Jannette Meijer: j.meijer@baudartius.nl en HJerre Bors: h.bors@baudartius.nl
Gert Jan Leisink: lei@isendoorn.nl, Bianca Arends: arb@isendoorn.nl
Patricia de Leeuw: p.deleeuw@kompaancollege.nl
Marijn Sieben: m.sieben@kompaancollege.nl
HJerre Bors: h.bors@baudartius.nl en Patricia de Leeuw: p.deleeuw@hetstedelijkzutphen.nl
Servi van de Akker: svdakker@vszutphen.nl en Niek Slooter: n.slooter@vszutphen.nl